

Α) ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Ανασκόπηση των εξελίξεων της αμερικανικής οικονομίας το 2009

Το Γραφείο ΟΕΥ Ουάσιγκτων ολοκλήρωσε Έκθεση για την κατάσταση της αμερικανικής οικονομίας και τις σημαντικότερες εξελίξεις που έλαβαν χώρα σε αυτήν κατά το 2009.

Στο **πρώτο μέρος** της ανάλυσης επιχειρείται μια περιεκτική παρουσίαση των βασικών μακροοικονομικών δεικτών και ισοζυγίων, προκειμένου να δοθεί μια το δυνατόν πλήρης εικόνα για την κατάσταση και τις εξελίξεις στην αμερικανική οικονομία το 2009 σε μακροοικονομικό επίπεδο. Διεξοδικά αναλύονται το *ΑΕΠ* και η *ανάπτυξη*, η *ιδιωτική κατανάλωση* και η *καταναλωτική εμπιστοσύνη*, οι εξελίξεις στο πεδίο της *απασχόλησης* και της *παραγωγικότητας*, ο *δείκτης τιμών καταναλωτή*, το *δημόσιο χρέος* και το *έλλειμμα του ομοσπονδιακού προϋπολογισμού*, καθώς και οι εξελίξεις στον τομέα του *εμπορίου*.

Στο **Κεφάλαιο 2** η προσοχή στρέφεται σε ειδικότερα θέματα της οικονομικής δραστηριότητας, με καταλυτικό ρόλο στις εξελίξεις του παρελθόντος έτους, όπως η *αγορά ακινήτων και κατοικίας*, που απετέλεσε τη θρυαλλίδα της κρίσης· τα *εμπορικά ακίνητα* και τα *δάνεια ανάπτυξης ακινήτων εμπορικής εκμετάλλευσης*, που θεωρούνται από πολλούς ως η νέα μελλοντική απειλή για το εγχώριο οικονομικό κύκλωμα· το *χρηματοπιστωτικό σύστημα* και οι εξελίξεις στο *κρατικό σχέδιο σωτηρίας* του (*TARP*)· το «πακέτο» οικονομικής αναζωογόνησης του Προέδρου Obama (*ARRA*) και ο αντίκτυπός του στην πραγματική οικονομία, προκειμένου να σκιαγραφηθεί μια όσο το δυνατόν πληρέστερη εικόνα της αμερικανικής οικονομίας και των σημαντικότερων εξελίξεων που τη χαρακτήρισαν κατά το 2009.

Στο **τρίτο μέρος**, τέλος, συγκεφαλαιώνονται τα συμπεράσματα από τις αναλύσεις των δύο προηγούμενων ενοτήτων και επιχειρείται μια σκιαγράφηση των πιθανών εξελίξεων κατά τους επόμενους μήνες.

Η πλήρης Έκθεση μπορεί να ανευρεθεί στο www.agora.mfa.gr, υπό Γραφείο ΟΕΥ Ουάσιγκτων.

Προσχέδιο προϋπολογισμού οικονομικού έτους 2011 από την Κυβέρνηση Obama

Το οικονομικό επιτελείο του Προέδρου Obama κατέθεσε στο Κογκρέσο προσχέδιο του προϋπολογισμού για το επόμενο οικονομικό έτος (1/10/2010-30/9/2011), ύψους 3,8 τρις δολαρίων. Σε μια δύσκολη οικονομική συγκυρία, η Κυβέρνηση επιχειρεί να συγκεράσει με τον προϋπολογισμό την ανάγκη μείωσης των ελλειμμάτων αφενός, τα οποία έχουν αυξηθεί εκθετικά τα τελευταία χρόνια, με τα εκτεταμένα προγράμματα δημοσίων επενδύσεων προκειμένου να διατηρηθεί το θετικό momentum που έχει δημιουργηθεί στην αμερικανική οικονομία (το εγχώριο ΑΕΠ αυξήθηκε με ρυθμό 5,7% το 4^ο τρίμηνο του 2009, σύμφωνα με προκαταρκτικά στοιχεία του Bureau of Economic Analysis –BEA- του Υπουργείου Εμπορίου· βέβαια αναμένεται προς τα κάτω αναθεώρηση με τη δημοσιοποίηση των οριστικών στοιχείων, στα τέλη Μαρτίου). Εν συντομία, τα κύρια χαρακτηριστικά του προϋπολογισμού είναι:

1. Η εφαρμογή τριετούς ‘παγώματος’ στις δημόσιες δαπάνες. Εξαιρέση αποτελούν οι δαπάνες για την άμυνα και την εσωτερική ασφάλεια, διάφορες ανελαστικές κοινωνικές δαπάνες –πχ. Medicaid/Medicare–, καθώς και οι δημόσιες επενδύσεις σε κρίσιμους τομείς, σύμφωνα με τις κυβερνητικές προτεραιότητες: εκπαίδευση, έρευνα/ανάπτυξη και τεχνολογία, ΑΠΕ και περιβαλλοντικές εφαρμογές κλπ.

2. Η πρόταση για επαναφορά του συστήματος pay-as-you-go (ή *PAYGO*) στις δαπάνες που εγκρίνει το Κογκρέσο, σύμφωνα με το οποίο, για κάθε επιπλέον δολάριο αύξησης του δημοσιονομικού ελλείμματος, πρέπει είτε να περικόπτεται ένα δολάριο από κάποια άλλη δημόσια δαπάνη είτε να δημιουργείται δημόσιο έσοδο τουλάχιστον ενός δολαρίου. Η εισαγωγή του συστήματος *PAYGO* στις δημόσιες δαπάνες το 1990 οδήγησε στην αποκλιμάκωση των ελλειμμάτων, αρχικώς, και στη δημιουργία πλεονάσματος στον κρατικό προϋπολογισμό στα

τέλη της δεκαετίας, κάτι που το οικονομικό επιτελείο του Προέδρου φιλοδοξεί να επαναλάβει με την εισαγωγή του μέτρου στον παρόντα προϋπολογισμό.

3. Σύμφωνα με τον Πρόεδρο Obama και τον επικεφαλής του Γραφείου Προϋπολογισμού του Λευκού Οίκου (*Office of Management and Budget*) κ. Orszag, το κυβερνητικό επιτελείο διερεύνησε τον προηγούμενο προϋπολογισμό 'γραμμή-γραμμή' προκειμένου να εντοπιστούν υπερβάλλουσες, ελαστικές ή και μη αναγκαίες δαπάνες, οι οποίες και περικόπηκαν.

4. Το οικονομικό επιτελείο ανανεώνει τις φοροαπαλλαγές για τα μεσαία και υψηλά εισοδήματα, οι οποίες είχαν θεσπιστεί επί προεδρίας Bush και εκπνέουν κατά το παρόν οικονομικό έτος, πλην των πολύ υψηλών εισοδημάτων (250 χιλ. δολ. ετησίως και άνω). Επίσης, θεσπίζονται φοροαπαλλαγές για μικρομεσαίες επιχειρήσεις που επενδύουν σε επέκταση των δραστηριοτήτων τους καθώς και φορολογικά κίνητρα για επιχειρήσεις που προχωρούν σε προσλήψεις ή αυξήσεις μισθών.

Με τον παρόντα προϋπολογισμό και τους επόμενους, που αναμένονται ιδιαίτερος σφιχτοί, το προεδρικό επιτελείο ευελπιστεί να περιορίσει το πρωτοφανές δημοσιονομικό έλλειμμα στα 1,26 τρις δολ. ή 8,3% του ΑΕΠ το 2011 (από 1,55 τρις ή 10,6% του ΑΕΠ όπου αναμένεται να 'κλείσει' το 2010 και 1,41 τρις ή 9,9% του ΑΕΠ το 2009). Μεσοπρόθεσμα, θα επιδιωχθεί η μείωση του ελλείμματος στο 4% του ΑΕΠ ως το 2013, για την οποία απαιτείται να εξοικονομηθούν σωρευτικά περίπου 1,2 τρις δολ., με μακροπρόθεσμο στόχο την επίτευξη 'βιώσιμου' ελλείμματος της τάξης του 3% του ΑΕΠ. Για τον περιορισμό των ελλειμμάτων η αμερικανική Κυβέρνηση βασίζεται στην ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας, ώστε να αυξηθούν τα δημόσια έσοδα, υπολογίζοντας σε ρυθμούς ανάπτυξης 2,7% για το 2010 και 3,8% για το 2011.

Υπογραμμίζεται ότι σύμφωνα με το αμερικανικό πολιτικό σύστημα η έγκριση του ομοσπονδιακού προϋπολογισμού εναπόκειται στο Κογκρέσο, το οποίο και εκδίδει στη συνέχεια τους απαραίτητους εκτελεστικούς νόμους (*appropriations bills*) για την εκταμίευση των αντίστοιχων κονδυλίων, με τον Πρόεδρο ωστόσο να διατηρεί δικαίωμα αρνησικυρίας. Τέλος, το κυβερνητικό επιτελείο πρότεινε στο Κογκρέσο τη συγκρότηση διακομματικής Επιτροπής (*Fiscal Commission*), επιφορτισμένης με τη χάραξη των αναγκαίων πολιτικών και τη λήψη όλων των απαραίτητων μέτρων ώστε να επιτευχθεί μακροπρόθεσμη και διατηρήσιμη δημοσιονομική σταθερότητα.

B) ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Συμμαχία για ενίσχυση των startups

Η Intel Corp. και 24 venture capital firms θα επενδύσουν 3.5 δις \$ στα επόμενα δύο χρόνια σε τεχνολογίες νέων εταιρειών (start-up). Η πρωτοβουλία αυτή (με την ονομασία "*Invest in America Alliance*") εντάσσεται στην προσπάθεια αναθέρμανσης της αγοράς εργασίας και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας.

Ανάμεσα στις συμμετέχοντες εταιρείες περιλαμβάνονται οι : Google, Cisco, eBay και Yahoo.

Ο Paul Otellini, δ/νων στέλεχος της Intel παρουσίασε τη σχετική πρωτοβουλία σε ομιλία τους στην Washington DC (Brookings Institute).

Μεταξύ άλλων επισημάνθηκε : «...ο κίνδυνος οι ΗΠΑ να μείνουν πίσω από ταχύτατα αναπτυσσόμενες χώρες όπως η Ινδία, η Κίνα σε θέματα τεχνολογίας».

Γ) ΚΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

20,3 δις δολ. τα bonus της Wall Street το 2009

Σύμφωνα με δημοσίευμα της Wall Street Journal (24/2/2010), οι αμοιβές τύπου «bonus» που εισέπραξαν τα στελέχη της Wall Street το 2009 ανήλθαν σε 20,3 δις δολ. Το ποσό αυτό ήταν μεν αυξημένο σε σχέση με τα 17,4 δις δολ. του 2008, αλλά σε κάθε περίπτωση πολύ πιο χαμηλό από το ιστορικό υψηλό του 2006 (34,3 δις δολ.). Οι εν λόγω αμοιβές -μεγάλο τμήμα των οποίων έχει τη μορφή μετοχών και όχι μετρητών- έχουν βρεθεί στο επίκεντρο σφοδρής κριτικής παγκοσμίως μετά τη χρηματοπιστωτική κρίση του 2008, αλλά είναι γεγονός ότι βοηθούν τόσο την πόλη όσο και και την Πολιτεία της Νέας Υόρκης να καλύψουν μέρος των ελλειμμάτων τους. Το μέσο «bonus» του 2009 ανήλθε σε 123.850 δολ. έναντι 99.200 δολ. το 2008, ενώ οι μέσες συνολικές απολαβές ενός στελέχους της Wall Street το 2009 ήταν 340.000 δολ. περίπου, 27% μεγαλύτερες από ό,τι το 2008.

Χρηματοδοτώντας την ηλιακή ενέργεια

Στο Berkeley της Καλιφόρνια, λειτουργεί πιλοτικό πρόγραμμα το οποίο δανείζει χρήματα σε ιδιοκτήτες ακινήτων προκειμένου να εγκαταστήσουν ηλιακούς συσσωρευτές στις κατοικίες τους.

Οι ιδιοκτήτες μπορούν να αποπληρώσουν τα δάνειά τους μακροπρόθεσμα μέσω χρηματικής επιβάρυνσης στα δημοτικά τέλη ακίνητης περιουσίας. Η πόλη διασφάλισε την εξεύρεση

χρημάτων προς δανεισμό μέσω της εκδόσεως ομολόγου *Property Assessed Clean Energy*.

Συνέδρια στο San Francisco για θέματα υψηλής τεχνολογίας

Πραγματοποιήθηκε στο San Francisco η Διάσκεψη “Photovoltaic Technology Show 2010 USA” στο εκθεσιακό κέντρο Moscone (2-4 Φεβρουαρίου). Στόχος της Διασκέψεως ήταν η συγκέντρωση επενδυτών, εταιρειών & ειδικών σε θέματα **ηλιακής ενέργειας**. Την οργάνωση της εκδήλωσης ανέλαβε η εταιρεία Photon USA Corp. Περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα: www.photon-expo.com

Ολοκληρώθηκε επίσης στο San Francisco (3-5 Φεβρουαρίου) η Διάσκεψη «Molecular Medicine (Tri-Conference)» στην οποία συμμετείχαν εταιρείες του κλάδου **μοριακής ιατρικής** (συμπεριλαμβανομένων διαγνωστικών & ερευνητικών κέντρων). Η Διάσκεψη διοργανώθηκε από το Cambridge Healthtech Institute ενώ όλες οι σχετικές πληροφορίες μπορούν να αναζητηθούν στην ιστοσελίδα www.tri-conference.com.

Επενδύσεις σε ενεργειακά έργα

Ο Δήμαρχος του San Francisco, κ. Newsom, ανακοίνωσε τη χρηματοδότηση με 19,2 δις δολ. ενεργειακών έργων μέσω του προγράμματος *San Francisco Energy Watch* και του *American Recovery & Reinvestment Act*.

Η κατάσταση στον κλάδο των υπεραγορών (super markets) τροφίμων στις ΗΠΑ

Ο κλάδος των καταστημάτων λιανικής τύπου *super market* αφορά καταστήματα τα οποία συνδυαστικά πραγματοποιούν πωλήσεις ίσες με το 16% του ΑΕΠ των ΗΠΑ, ενώ το 80% των βιομηχανιών προωθούν τα προϊόντα τους προς πώληση σε αυτά, καλύπτοντας την παραγωγική δραστηριότητά τους κατά μείζονα ποσοστό. Η συγκεκριμένη βιομηχανία είναι εξαιρετικά συγκεντρωτική καθώς το 70% της αγοράς κατανέμεται σε 50 μεγάλες εταιρείες του κλάδου. Η σημαντική αύξηση των πωλήσεων τροφίμων δεν ανακόπηκε ένεκα της κρίσης, αντιθέτως έχει αναδείξει τον κλάδο πώλησης τροφίμων και λοιπών προϊόντων, σε κρίσιμο παράγοντα υπέρβασης της δυσμενούς συγκυρίας. Καθώς άπαντες παρακολουθούν την εξέλιξη των δεικτών, σε αυτό το βαρόμετρο της οικονομίας, είναι χαρακτηριστικό ότι οι τιμές το 2008 αυξήθηκαν σε πολλά είδη λιανικής με ρυθμούς που δεν είχαν σημειωθεί την τελευταία δεκαετία (3%-6%). Από τον Ιούνιο όμως του 2008 η κατάσταση άλλαξε

σχετικά και οι τιμές συγκρατήθηκαν, ενώ παράλληλα άρχισαν και κάποιες πτωτικές τάσεις. Πολλοί καταναλωτές άρχισαν να γευματίζουν στις οικίες τους, ένεκα της οικονομικής συγκυρίας και αυτό αύξησε την δυναμική επέκτασης της ζήτησης στις υπεραγορές τροφίμων κυρίως. Σύμφωνα μάλιστα με στατιστικά στοιχεία το 2008 οι πωλήσεις αυξήθηκαν 1,9% κάτι που δικαιολογεί την πληθωρισμό στις τιμές των τροφίμων. Επίσης οι πωλήσεις φαγητού στο σπίτι αυξήθηκαν 3,6%. Πολλά σούπερ μάρκετ μάλιστα αύξησαν τις επιλογές τους σε προϊόντα προπαρασκευασμένου φαγητού που προσφέρουν στους καταναλωτές.

Τα σούπερ μάρκετ έχουν 40.000 σημεία πώλησης, με πωλήσεις 527 δις δολ. (2008). Στο ποσό αυτό θα πρέπει να προστεθούν 330 δις δολ. ως κύκλος εργασιών 48.000 λοιπών σημείων πώλησης (όπως λ.χ. τα καταστήματα χονδρικής) και 150 δις. δολ. από 146.000 σημεία πώλησης διαφόρων αγαθών μικρής αξίας. Το κέρδος των εταιρειών αυτών ανέρχεται κατά μέσο όρο στο 1,84% επί του κύκλου εργασιών. Βλ. περισσότερα στοιχεία στο www.agora.mfa.gr/69

Δ) ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

Ελληνικές εξαγωγές προς ΗΠΑ (σύνολο 2009)

Σύμφωνα με προσωρινά αμερικανικά στατιστικά στοιχεία για το έτος 2009, επεξεργασμένα από το **Γραφείο ΟΕΥ Νέας Υόρκης**, οι ελληνικές εξαγωγές αγαθών στις ΗΠΑ (αποτιμώμενες σε όρους USD) κατέγραψαν, για δεύτερο συνεχές έτος, **μείωση** της τάξης του **16%** περίπου. Συγκεκριμένα, ανήλθαν σε 840,6 εκ. USD, έναντι 998,9 εκ. USD το 2008 και 1.191,9 εκ. USD το 2007, έτος κατά το οποίο είχε σημειωθεί η καλύτερη εξαγωγική επίδοση όλων των εποχών. Ενώ, λοιπόν, την πενταετία από το 2002 έως και το 2007 η άνοδος των ελληνικών εξαγωγών προς τις ΗΠΑ ήταν συνεχής και, ομολογομένως, εντυπωσιακή (συνολική άνοδος πενταετίας: 118,5%), η ύφεση της αμερικανικής οικονομίας την τελευταία διετία μείωσε σημαντικά τη ζήτηση για τα ελληνικά αγαθά.

Εντελώς διαφορετική, εντούτοις, είναι η εικόνα σε όρους **μεριδίου αγοράς**. Ενώ το 2008 είχαμε μερίδιο επί της αμερικανικής αγοράς **0,047%**, το 2009 αυξήθηκε σε **0,054%**, καθώς η προαναφερθείσα ύφεση στην κυριολεξία συρρίκνωσε τις συνολικές αμερικανικές εισαγωγές από τα 2,1 τρις USD στο 1,55 τρις USD (-26,1%). Επομένως, σε όρους μεριδίου αγοράς, οι ελληνικές εξαγωγές αγαθών προς ΗΠΑ το 2009

αυξήθηκαν κατά **15%** περίπου, γεγονός το οποίο, κατά την εκτίμησή μας, υποδηλώνει ότι η ανταγωνιστικότητα των προϊόντων μας στη μεγαλύτερη αγορά του κόσμου βαίνει, αυξανόμενη.

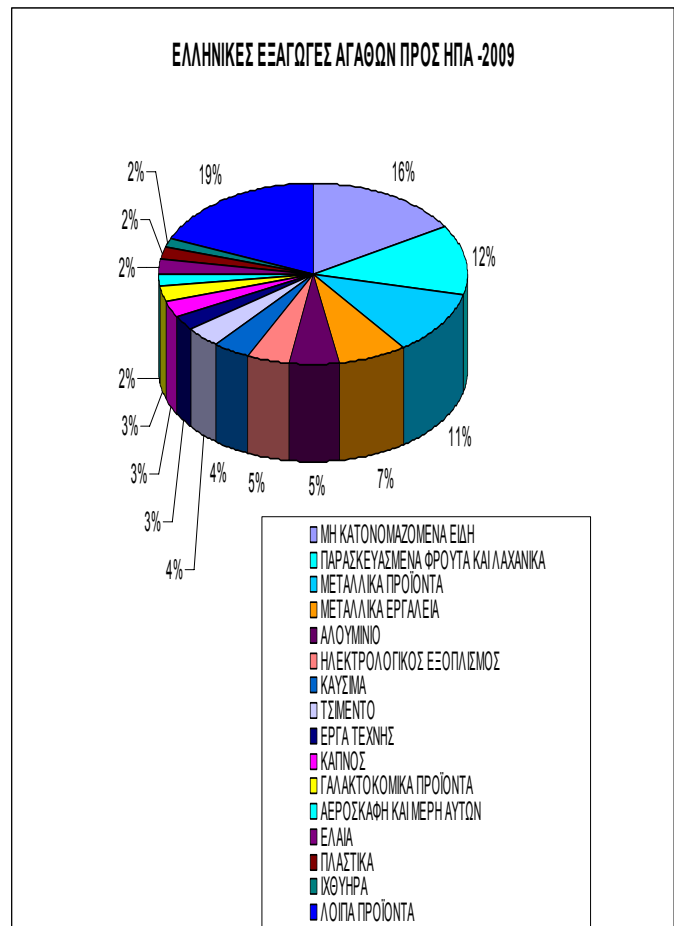
Εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών -τα οποία παραδοσιακά υπόκεινται σε έντονες συγκυριακές διακυμάνσεις- και των σιδηροσωλήνων μεγάλης εξωτερικής διαμέτρου (οι οποίοι το 2007 και το 2008 κατείχαν δεσπόζουσα θέση στις εξαγωγές μας προς ΗΠΑ, αλλά το 2009 κατέγραψαν αισθητή υποχώρηση), στα λοιπά εξαγωγίμα προϊόντα μας καταγράφηκε **άνοδος** των εξαγωγών μας κατά **6%** περίπου σε απόλυτα μεγέθη (από τα 670,8 εκ. USD στα 712,4 εκ. USD) και **30%** περίπου σε όρους μεριδίου αγοράς (από το 0,042% σε 0,055%).

Ως προς τα **15 κυριότερα** εξαγωγίμα προϊόντα μας στις ΗΠΑ ανά διψήφιας δασμολογικές κατηγορίες, παρατηρούνται σημαντικές ανακατατάξεις. Καταρχήν, από τις 15 πρώτες διψήφιας κατηγορίες, οι 9 παρουσιάζουν πτώση, οι 5 άνοδο και μία -το ελαιόλαδο- είναι ουσιαστικά αμετάβλητη (πτώση 0,35%). Στην πρώτη θέση βρίσκονται πλέον τα προϊόντα της κατηγορίας «98» (διάφορα μη κατονομαζόμενα είδη, όπως λ.χ. οι επανεισαγωγές αγαθών τα οποία είχαν εξαχθεί από ΗΠΑ και επισκευές πλοίων και αεροσκαφών) με αξία 138,2 εκ. USD έναντι μόλις 14,5 εκ. USD το 2008. Ακολουθούν τα **παρασκευασμένα φρούτα και λαχανικά** (ιδίως, δε, επιτραπέζιες ελιές, τουρσιά και κονσέρβες ροδακίνων), με αξία 101,5 εκ. USD έναντι 106,8 εκ. (μικρή μείωση 5%). Στην τρίτη πλέον θέση (από την πρώτη που κατείχε το 2007 και το 2008) έχουν διολισθήσει τα **χαλύβδινα ή εκ σιδήρου μεταλλικά προϊόντα** με 96,1 εκ. USD έναντι 229,2 εκ. USD το 2008 (μεγάλη πτώση 58%).

Σε ποσοστό άνω του 98% (94,4 εκ. USD), η συγκεκριμένη κατηγορία αφορά το προϊόν της 4ψήφιας δασμολογικής κατηγορίας «7305», ήτοι τους προαναφερθέντες σωλήνες οι οποίοι χρησιμοποιούνται στην κατασκευή αγωγών μεταφοράς πετρελαίου και φυσικού αερίου. Παρά την πτώση του, το εν λόγω προϊόν παρέμεινε και για το 2009, σε 4ψήφιο επίπεδο ανάλυσης, το σημαντικότερο εξαγωγίμο προϊόν μας στις ΗΠΑ, παραπάνω ακόμη και από τις επιτραπέζιες ελιές.

Από τα **λοιπά εξαγωγίμα προϊόντα μας**, την πρώτη δεκαπεντάδα συμπληρώνουν τα μεταλλικά εργαλεία κάθε τύπου -ιδίως, δε, ξυραφάκια- με 60,6 εκ. USD έναντι 58,1 εκ. (αύξηση 4%), το αλουμίνιο με 43,4 εκ. USD έναντι 40 εκ. (αύξηση 8,5%), ο ηλεκτρολογικός, οπτικοακουστικός και συναφής εξοπλισμός με

39,2 εκ. USD έναντι 46,1 εκ. (μείωση 15%), τα καύσιμα-λιπαντικά-πετρελαιοειδή με 32 εκ. USD έναντι 98,8 εκ. (κατακόρυφη μείωση 78%), το τσιμέντο τύπου Πόρτλαντ με 29,5 εκ. USD έναντι 36 εκ. (μείωση 18%, που αποδίδεται στη μείωση της οικοδομικής δραστηριότητας), τα έργα τέχνης κλπ με 24,5 εκ. USD έναντι 22,6 εκ. (αύξηση 8%), ο καπνός-απορρίματα καπνού με 23,5 εκ. USD έναντι 30,6 εκ. (μείωση 23%), τα γαλακτοκομικά προϊόντα με 22,4 εκ. USD έναντι 36 εκ. (μείωση 38%, επιστρέφοντας μετά από 5 έτη στα επίπεδα του 2004, είναι δε σχεδόν αποκλειστικά -21 εκ. USD- τυρί), τα αεροσκάφη και μέρη αυτών με 20,1 εκ. USD έναντι 20,8 εκ. (μείωση 3%), τα έλαια και λίπη -σχεδόν αποκλειστικά αγνό παρθένο ελαιόλαδο- με 19,7 εκ. USD έναντι 19,7 εκ. (αμετάβλητα), τα διάφορα πλαστικά είδη με 18,4 εκ. USD έναντι 19 εκ. (μείωση 3%) και, τέλος, τα ιχθυηρά -αναμφισβήτητα ο πιο δυναμικός εξαγωγικός κλάδος των τροφίμων μας στις ΗΠΑ την τελευταία 5ετία- με 14,8 εκ. USD έναντι 12,7 εκ. (αύξηση σχεδόν 17%).

Για περισσότερα διαγράμματα, βλ. στην ιστοσελίδα του Γραφείου ΟΕΥ Νέας Υόρκης εντός της “πύλης” (portal) www.agora.mfa.gr

Οι ελληνικές εξαγωγές αγροτικών προϊόντων στις ΗΠΑ (μέχρι το Νοέμβριο του 2009)

Η διαχρονική μελέτη της πορείας των ελληνικών εξαγωγών προϊόντων διατροφής και λοιπών αγροτικών προϊόντων, κυρίως από το 2005 και κατόπι, αναδεικνύει την προοδευτική πτώση -σε όρους μεριδίου αγοράς- των ελληνικών εξαγωγών και μάλιστα με υψηλούς ρυθμούς. Το μερίδιο μας στην αγορά περιέρχεται σε ανταγωνίστριες χώρες που είτε δεν είχαν διόλου παρουσία στην αγορά, είτε επιτάχυναν την βελτίωση των όρων ανταγωνισμού υπέρ τους.

Σύμφωνα με μελέτη του **Γρ. ΟΕΥ Σικάγου**, η Ελλάδα από το 2005 μέχρι το 2009 (Νοέμβριος) σημειώνει πτώση σε προϊόντα διατροφής στα οποία, ενώ είχε βρει σταθερές αγορές και θα μπορούσε να επαυξήσει την παρουσία της με σταθερά βήματα βελτίωσης, δεν μπόρεσε να συγκρατήσει τουλάχιστον το μερίδιό της. Από τη δυσμενή εικόνα που αναδεικνύεται από τα στατιστικά στοιχεία, εξαίρεση αποτελεί ο κλάδος των γαλακτοκομικών προϊόντων, ο οποίος θα πρέπει να υπογραμμιστεί ότι υιοθέτησε υψηλά πρότυπα ποιότητας και μεθόδους προβολής των προϊόντων του. Ειδικότερα η κατάσταση σε προϊόντα τα οποία έχουν «ειδικό βάρος» και αντιπροσωπεύουν μια ευρεία ποικιλία προϊόντων που παράγονται από αρκετές μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) στην Ελλάδα, έχει ως ακολούθως :

- 1) **Ελιές** (Κονσερβοποιημένες ελιές, Μαύρες, Πράσινες) : Η συσκευασία των ελιών σε κονσέρβες και η εξαγωγή τους στις ΗΠΑ, συγκεντρώνει ολοένα και περισσότερους ανταγωνιστές, καθώς οι χρήσεις της ελιάς αυξάνουν. Η Ελλάδα βρίσκεται στην έκτη θέση με 88 εκ. δολ. Η Ισπανία διατηρεί την πρώτη θέση το 2009 με εξαγωγές στις ΗΠΑ αξίας 38 εκ. δολ., ενώ ακολουθούν το Μαρόκο, η Αίγυπτος, η Αργεντινή, η Πορτογαλία και η Τουρκία.
- 2) **Προϊόντα καπνού** : Οι εξαγωγές της Ελλάδος είναι τόσο σημαντικές που αναδεικνύονται κυρίαρχες στην συγκεκριμένη αγορά, συγκαταλέγοντας τη χώρα μας στους έξι μεγαλύτερους εισαγωγείς. Με εξαγωγές 21,6 εκ. δολ. για το πρώτο 11μηνο του 2009 (μειωμένες κατά 25% σε σχέση με το 2008), η Ελλάδα διατηρεί σταθερή παρουσία. Η ανταγωνιστικότητα του κλάδου εμφανίζεται σταθερή με κόστος εξαγωγής 5,1 δολ./kg, στα χαμηλότερα

στρώματα του ανταγωνισμού. Αξίζει να σημειωθεί επίσης η ανοδική πορεία της Βουλγαρίας, που εξάγει ακριβότερα από την Ελλάδα

- 3) **Φέτα**: Οι συνολικές εξαγωγές φέτας προς τις ΗΠΑ σημείωσαν 19% αύξηση περίπου από το 1992 έως τον Νοέμβριο 2009 και μόλις 1,1% το 2008 Η Ελλάδα δεν μπόρεσε στο διάστημα αυτό να φτάσει ούτε το ήμισυ αυτής της αύξησης, παρότι καταγράφει σταθερή βελτίωση των ποσοστών της. Οι εξαγωγές της Ελλάδος το 2009 έφτασαν τα 5,9 εκ. δολ. Η Βουλγαρία, η οποία μόλις πρόσφατα εντάχθηκε στην ΕΕ, αναπτύσσει επιθετική πολιτική στην εξαγωγή φέτας στις ΗΠΑ. Η Γαλλία, η Ισπανία και η Ιταλία κυριαρχούν στην αγορά με διαφορετικές ετικέτες προϊόντων τα οποία είτε εισάγονται απευθείας, είτε χύμα και συσκευάζονται στις ΗΠΑ αλλά πρόκειται για προϊόντα κυρίως τύπου Pecorino.
- 4) **Λοιπά τυροκομικά** : Η Ελλάδα διατηρεί τα τελευταία χρόνια σταθερή την παρουσία της στις εισαγωγές λοιπών τύπων τυροκομικών προϊόντων (κασέρι, γραβιέρα) και μάλιστα σημείωσε αύξηση 5,1% εντός του 2009 (στοιχεία μέχρι Νοέμβριο 2009).
- 5) **Φρούτα κονσερβοποιημένα** (σύνολο): Οι εξαγωγές της Ελλάδας το 2007 έφτασαν τα 31 εκ. δολ. αλλά τα επόμενα τρία χρόνια απώλεσε το μέγιστο μέρος από το σύνολο των 3.849 τόνων που είχε εξάγει. Ειδικά ως προς τα ροδάκινα στην αγορά αυτή η Ελλάδα έχει προνομαχική θέση στον ανταγωνισμό, εξασφαλίζοντας την τρίτη θέση εντός μιας αγοράς που αγγίζει τα 60 εκ. δολ.
- 6) **Ψάρια φρέσκα**: Στην αγορά αυτή η Ελλάδα είδε τις εξαγωγές της να αυξάνονται ραγδαία μετά το 2005. Οι επιδόσεις της ξεπέρασαν τα 14 εκ. δολ. το πρώτο 11μηνο του 2009 από μόλις 5,9 εκ. το 2005.
- 7) **Παξιμάδια διάφορα**: Η προσπάθεια εισόδου των ελληνικών προϊόντων ζύμης και εν γένει αρτοποιημάτων στην αγορά των ΗΠΑ, αποτυπώνεται στα στατιστικά στοιχεία του 2009, καθώς εμφανίζονται κατά 93% βελτιωμένα σε σχέση με το 2008 (171.000 δολ.).

- 8) **Ζυμαρικά** : Η Ελλάδα εμφανίζει σταθερή παρουσία που κυμαίνεται κατά μέσο όρο άνω του 1 εκ. δολ. ετησίως.
- 9) **Σταφίδα** : Το παραδοσιακό ιδιαίτερο αυτό ελληνικό προϊόν, με εξαγωγές που έφτασαν τους 609 τόνους το 2005, αποφέροντας 841.000 δολ. ήδη έχει σημειώσει πτώση στα επίπεδα των 82 εκ. τόνων, περιορίζοντας τα έσοδα στα 168.000 δολ.
- 10) **Κρόκος** (shaffron) : Η Ελλάδα έχει σταθερά τις υψηλότερες τιμές εξαγωγής του προϊόντος αυτού και μάλιστα φτάνει σε διπλάσια τιμή σε σχέση με την κυριότερη ανταγωνίστρια μας, την Ισπανία, που διατηρεί το 99% της αγοράς, γεγονός που της απέφερε, μόνο το 2009, 11,7 εκ. δολ. ετησίως.
- 11) **Αποξηραμένα σύκα** : Στον κλάδο αυτό η Τουρκία και η Ελλάδα διατηρούν το 90% της αγοράς, αλλά η συμμετοχή της χώρας μας είναι σαφώς πιο περιορισμένη από εκείνη του σπουδαιότερου ανταγωνιστού μας. Σε μια αγορά που είναι σταθερή τα τελευταία τέσσερα χρόνια, είναι σημαντικό ότι διατηρούμε σταθερό μερίδιο με αυξητικές τάσεις (89,5% άνοδο το 2009).
- 12) **Μεταλλικό νερό**: Η Ελλάδα βέβαια δεν θα μπορούσε να διεκδικήσει σημαντικό μερίδιο της αγοράς, αλλά ορισμένες ετικέτες ελληνικών εταιρειών θα μπορούσαν να αποσπάσουν κάποιο κομμάτι από την πίτα του 1,3 δις δολ. ετησίως που αποφέρουν οι εξαγωγές στις ΗΠΑ αυτού του προϊόντος.
- 13) **Ρίγανη και Φύλλα Δάφνης** : Η Τουρκία έχει κυριολεκτικά συντρίψει τον ανταγωνισμό από τις άλλες χώρες, καθώς εξάγει σταθερά στις ΗΠΑ από το 2005, πλέον του 50% του συνόλου των εισαγωγών σε αυτό το είδος σε τιμές που άγγιζαν τα 3,1 δολ./kg όταν η Ελλάδα εξάγει σταθερά σε τιμές έως και 4,2 δολ./kg. Οι εξαγωγές της Ελλάδος έχουν σταθερή μείωση από το 2007 και περιορίστηκαν το 2009 στα 262 χιλ. δολ. όταν το 2007 άγγιζαν τα 588 χιλ. δολ.
- 14) **Ξύδι** : Στα προϊόντα ξυδιού, που έχουν μεγάλη ποικιλία και έχουν αποκτήσει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά γευσιγνωσίας, η Ιταλία κυριαρχεί στο 80% της αγοράς. Η Ελλάδα περιορίστηκε στα 127.000 δολ. το 2009 (43,8% πτώση σε σχέση με το 2008).
- 15) **Οινοπνευματώδη** (περιεκτικότητα σε οινόπνευμα άνω του 25%) : Στην κατηγορία αυτή δεν περιλαμβάνονται οι οίνοι (βλ. σχετικά ειδική μελέτη του Γραφείου ΟΕΥ Σικάγο-Δεκέμβριος 2009). Είναι σημαντικό ωστόσο να αναδειχθεί, η υστέρηση στις εξαγωγές της Ελλάδος και σε αυτόν τον ιδιαίτερα προσοδοφόρο κλάδο. Η Γερμανία, η Ιρλανδία, η Γαλλία και η Ιταλία διατηρούν ποσά εξαγωγών άνω των 127 εκ. δολ. ετησίως. Η Ελλάδα περιορίζεται σε 772 χιλ. δολ. εξαγωγές, όταν η Ιαπωνία έχει 3,4 εκ. δολ., η Ισπανία επίσης 3,4 εκ. δολ., η Σουηδία 4 εκ. δολ., η Κορέα 7,6 εκ. δολ., το Μεξικό 21,9 εκ. δολ., ο Καναδάς 36,5 εκ. δολ.
- 16) **Brandy** : Θα ανέμενε κανείς ότι όπως και στα λοιπά οινοπνευματώδη που προαναφέρθηκαν στην προηγούμενη κατηγορία, έτσι και σε αυτή η Ελλάδα δεν θα εμφάνιζε ιδιαίτερα ισχυρή τάση. Όμως ένεκα του ειδικού προϊόντος (brandy Metaxa), που έχει συγκεκριμένη βαρύτητα ως ετικέτα ποιότητας και διαχρονικής αξίας, η Ελλάδα παρουσιάζει σχετικά ικανοποιητική παρουσία. Μάλιστα το 2009 σημειώθηκε αύξηση 117% εκτινάσσοντας τις εξαγωγές στα 1,3 εκ. δολ. Η Γαλλία διατηρεί το 99% σε μια αγορά 542 εκ. δολ. Βλ. περισσότερα στο www.agora.mfa.gr/69

Ο Υπουργός Πολιτισμού και Τουρισμού στην τουριστική έκθεση Ν.Υόρκης

Ο Υπουργός Πολιτισμού και Τουρισμού κ. Παύλος Γερούλανος επισκέφθηκε το ελληνικό περίπτερο στην ετήσια τουριστική έκθεση της Ν.Υόρκης (2010 *New York Times Travel Show*), που πραγματοποιήθηκε στο Javits Center από 26 έως 28 Φεβρουαρίου. Κάθε χρόνο συμμετέχουν περί τους 500 εκθέτες και οι επισκέπτες από το χώρο του τουρισμού ξεπερνούν τις 30.000. Η Ελλάδα ήταν μεταξύ των χορηγών της έκθεσης και, ως εκ τούτου, το ελληνικό περίπτερο (υπό την αιγίδα του ΕΟΤ, με 32 εταιρείες και οργανισμούς) ήταν από τα μεγαλύτερα και πλέον εντυπωσιακά.

Συνέδριο για τη ναυτιλία στη Ν.Υόρκη

Στις 9 Φεβρουαρίου διεξήχθη στη Ν.Υόρκη το 16^ο ετήσιο συνέδριο για την ποντοπόρο

ναυτιλία των Hellenic-American και Norwegian-American Chambers of Commerce, με θέμα "Will China Lead Shipping out of the Global Recession?". Οι άνω των 150 συνέδροι ήταν, στη συντριπτική πλειοψηφία τους, εκπρόσωποι του ευρύτερου ναυτιλιακού κλάδου (συμπεριλαμβανομένων πολλών από Ελλάδα) και Αμερικανοί θεσμικοί επενδυτές.

Στην κεντρική ομιλία του συνεδρίου, ο κ. Arlie Sterling, Πρόεδρος της εξειδικευμένης εταιρείας ναυτιλιακών αναλύσεων **Mar soft Inc**, χαρακτήρισε μάλλον ρητορικό το ερώτημα της ημερίδας περί του εάν οδηγήσει η Κίνα την παγκόσμια ναυτιλία σε έξοδο από την κρίση, αφού το έχει ήδη κάνει. Ακόμη και με ρυθμό ανάπτυξης "μόλις" 8-9%, έναντι των διψήφιων αριθμών του πρόσφατου παρελθόντος, η οικονομία της παραμένει από τις πιο δυναμικές στον κόσμο και το 2010 θα ξεπεράσει την Ιαπωνία ως η δεύτερη μεγαλύτερη του πλανήτη. Πριν την τεράστια κρίση του τελευταίου τριμήνου του 2008 και την κατάρρευση του δείκτη **BDI** (Baltic Dry Index), η Κίνα ήταν εκείνη που είχε ουσιαστικά οδηγήσει την παγκόσμια ναυτιλία στο ξέφρενο "ράλλυ" ολόκληρης σχεδόν της πρώτης δεκαετίας του αιώνα μας, καθώς, από το 1999 έως το 2009, το μερίδιό της στις παγκόσμιες εισαγωγές ξηρού χύδην φορτίου ανήλθε από το 8% στο 40%. Από το τέταρτο τρίμηνο του 2008 και την ανωτέρω κατάρρευση μέχρι το τέταρτο τρίμηνο του 2009, η παγκόσμια ζήτηση για ναυτιλιακές υπηρεσίες μεταφοράς ξηρού χύδην φορτίου ανήλθε κατά το εντυπωσιακό ποσοστό του 11%, με "ατμομηχανή" την κινεζική ζήτηση, ενώ την ίδια ακριβώς στιγμή η ζήτηση για μεταφορά πετρελαίου μειώθηκε κατά 5% και για εμπορευματοκιβώτια κατά 1%.

Βεβαίως, είναι γεγονός ότι οι τιμές των ναύλων δεν καθορίζονται μόνο από τη ζήτηση, αλλά και από την προσφορά, και κατά το ανωτέρω διάστημα (τέλος 2008-τέλος 2009) ο παγκόσμιος στόλος των πλοίων μεταφοράς ξηρού χύδην φορτίου αυξήθηκε επίσης σημαντικά (κατά 10%), των δεξαμενόπλοιων κατά 7% και των πλοίων μεταφοράς εμπορευματοκιβωτίων κατά 6%. Το πιο δυναμικό ξηρό φορτίο που εισάγει η Κίνα είναι πλέον ο γαιάνθρακας, έστω κι αν ο "κορμός" των εισαγωγών ξηρού φορτίου παραμένει το **σιδηρομετάλλευμα**. Ως προς το τελευταίο προϊόν, επισημάνθηκε ότι, παρά το γεγονός ότι η εγχώρια παραγωγή έχει αυξηθεί δραματικά και είναι πλέον 40% μεγαλύτερη από τις εισαγωγές, εντούτοις δεν θα πρέπει να

αναμένεται πλήρης υποκατάσταση εισαγωγών: η ποιότητα του κινεζικού σιδηρομεταλλεύματος βαίνει φθίνουσα και οι τελευταίες εκτιμήσεις τοποθετούν την περιεκτικότητά του σε σίδηρο στο 27% το πολύ, ίσως δε ακόμη και στο 25%. Για τις υπόλοιπες ομιλίες-παρεμβάσεις, βλ. www.agora.mfa.gr/us68

Επίδειξη μόδας του Β.Κωστέτσου στη Ν.Υόρκη

Για δεύτερη φορά μέσα σε 5 μήνες, ο κορυφαίος Έλληνας μόδιστρος κ. Βασίλειος Κωστέτσος συμμετείχε στις 14 Φεβρουαρίου στην γνωστή επίδειξη μόδας *Mercedes Benz Fashion Week* στη Ν.Υόρκη, όπου και παρουσίασε τη νέα του κολεξιόν για το χειμώνα 2010-2011 με την ονομασία «*EROS ANIKATE MAHAN*». Για την προετοιμασία της συμμετοχής του, καθοριστική σημασία είχε η συνδρομή του Γραφείου ΟΕΥ Νέας Υόρκης.

Ίδρυση Αστεροσκοπείου Γρεβενών από ομογενή καθηγητή του University of Chicago

Ο αστροφυσικός, καθηγητής του University of Chicago κ. Θανάσης Οικονόμου, που έλκει την καταγωγή του από την πόλη των Γρεβενών, με πρωτοβουλία του ενδιαφέρθηκε για την δημιουργία Αστεροσκοπείου στην ιδιαίτερη πατρίδα του. Έχοντας τεράστια εμπειρία και από την συνεργασία του με την NASA (έχει σχεδιάσει σειρά διαστημικών συσκευών που χρησιμοποιήθηκαν σε αρκετές διαστημικές αποστολές) σε συνεργασία με την Νομαρχία Γρεβενών και το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, εκπόνησε ολοκληρωμένη μελέτη για την δημιουργία του Αστεροσκοπείου στη θέση Όρλιακα των Γρεβενών (η οποία προσφέρει σύμφωνα με τον έγκριτο επιστήμονα εξαιρετικά προτερήματα).

Μετά από θετική γνωμοδότηση του Εθνικού Συμβουλίου Έρευνας και Τεχνολογίας, το σχέδιο εξασφάλισε την ένταξή του και χρηματοδότησή του από ευρωπαϊκά προγράμματα αναπτυξιακών επενδύσεων μέσω της Νομαρχίας Γρεβενών.

Η τελική έγκριση για την έναρξη των εργασιών καθυστερούσε ένεκα της αναγκαιότητας διευθέτησης εκδόσεως της πολεοδομικής αδείας.

Τελικώς, χάρη στη συμβολή του Γραφείου ΟΕΥ Σικάγου, το φιλόδοξο αυτό σχέδιο προχωρά στην τελική φάση υλοποίησής του. Μάλιστα υπάρχει και προοπτική να υπάρξει εισροή επενδυτικών κεφαλαίων από τον κλάδο της διαστημικής τεχνολογίας με τεράστιες θετικές επιπτώσεις για την Ελλάδα.

Οι 50 πλουσιότεροι Ελληνοαμερικανοί

Στις 12 Φεβρουαρίου η εφημερίδα *Εθνικός Κήρυξ* (www.ekirikas.com) δημοσίευσε αφιέρωμα στους 50 πλουσιότερους ομογενείς επιχειρηματίες στις ΗΠΑ. Στην πρώτη θέση βρίσκεται η οικογένεια Χασιώτη με προσωπική περιουσία 3,2 δις δολ. και ακολουθούν ο Τ.Μίτσελ (2 δις), ο Π.Πήτερσον (2 δις), ο Ε.Τζάχαρης (1,9 δις), ο Τ.Κατσιματίδης (1,8 δις), ο Τ.Νταϊήβις (1,7 δις), ο Τ.Αργυρός (1,5 δις), ο Α.Δημούλας (1,4 δις), ο Α.Σπανός (1,1 δις), ο Τ.Κάλαμος (965 εκ.), ο Τ.Μπεχράκης (900 εκ.) και ο Γ.Ανδρέας (900 εκ.).

Ε) ΠΡΟΣΕΧΕΙΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Προσεχείς εκδηλώσεις στις ΗΠΑ για την υψηλή τεχνολογία είναι, μεταξύ άλλων, οι εξής:

Μάρτιος:

22-24, Boston, MicroRNA in Human Disease & Development.

Απρίλιος:

13-14, Philadelphia, Combination Drug Therapies & Alliance Management Congress,

13-15, San Diego, Biopharmaceutical “CHANGE CONTROL”,

20-22, Boston, BioIT World,

26-27, Irvine, Future Diagnostics,

27-29, San Diego, Drug Discovery Chemistry.

Μάιος:

4-6, Philadelphia, Biomarker World Congress,

17-21, Boston, PEGS (the essential protein engineering summit).

Ιούνιος:

15-17, Philadelphia, World Pharmaceutical Congress,

15-16, Philadelphia, Collaborative Innovation in Pharmaceuticals & Encouraging Development of Therapeutics for Neglected Diseases,

21-23/23-25, Cambridge (MA), Next Gen Kinase Inhibitors – Oncology & Beyond/ Structure Based Drug Design,

22-23 San Francisco, Beyond Sequencing.

Αύγουστος:

24-25, Washington DC, Next Generation Summit

Φεστιβάλ Ευρωπαϊκών Οίνων στο Σικάγο

Μετά την περυσινή επιτυχία που είχε η διεξαγωγή Φεστιβάλ Οίνων από τις χώρες της ΕΕ στο Σικάγο, η Ισπανική Προεδρία ανέλαβε την πρωτοβουλία με την συνδρομή όλων των εταίρων. Η εκδήλωση θα γίνει στις 18 Απριλίου στο ξενοδοχείο Sofitel και το Γραφείο ΟΕΥ Σικάγο, όπως και πέρυσι οργανώνει την ελληνική συμμετοχή.

Γραφείο ΟΕΥ Ουάσιγκτων

2217 Massachusetts Ave., NW

Washington, DC 20008

Tel 202-939-1365

Fax 202-939-1324

E-mail oejwdc@greekembassy.org

Γραφείο ΟΕΥ Νέας Υόρκης

150 East 58th str. (suite 1701)

New York, NY, 10155

Tel 212-7512404

Fax 212-5932278

E-mail greektradeoffice@aol.com

Γραφείο ΟΕΥ Σικάγο

650 North St Clair St

Chicago, IL, 60611

Tel 312-3353915

Fax 312-3353958

E-mail ecocom-chicago@mfa.gr

Γραφείο ΟΕΥ Αγίου Φραγκίσκου

2441 Gough St

San Francisco, CA, 94123

Tel 415-7752102

Fax 415-7766815

E-mail ecocom-sanfrancisco@mfa.gr

Υπεύθυνοι Έκδοσης:

Ι.- Α. Μαυρομιχάλη -Γεν. Σύμβ. ΟΕΥ Α΄,

Ν. Μπελιάς -Σύμβ. ΟΕΥ Α΄

Χρ. Λελεμής -Σύμβ. ΟΕΥ Α΄

Επιμέλεια:

Μ. Μπελιμπασάκης -Γραμ. ΟΕΥ Α΄,

Β. Σιταράς -Γραμ. ΟΕΥ Α΄,

Χ. Παπαδόπουλος -Γραμ. ΟΕΥ Β΄,

Κ. Δασκαλόπουλος - Γραμ. ΟΕΥ Β΄

Σ. Ζήσης - Γραμ. ΟΕΥ Γ΄